ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС

The Farmers' Voice

Часопис Присвячений Фармерським та Робітничим Справам

ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС
Виходить що два тижні, кождого 10. і 25. дня в місяці. Передплата виносить на рік $1.00, на пiврік 50ц. на чверть року 25ц.

THE FARMERS' VOICE
Ukrainian Semi-Monthly
Published on the 10th and 25th day of each month
[illegible] St.
Edmonton, Alberta.
Phone 24471.

РІК І. ЧИСЛО 1. ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА, 10-го ГРУДНЯ, 1932. EDMONTON, ALBERTA, DECEMBER 10, 1932. NO. 1. VOL. 1.

До Наших Читачів!

Три роки тяжкої економічної депресії, — се три роки злиднів, турботи й непевности фармера і робітника о завтрішний день. Кріза не то що не минає й ми не вертаємося до тих добрих нормальних часів, про які нам стовпи нинішної системи залюбки що дня декляmують, але навпаки, ся кріза з кождим днем прибирає все ширші й ширші розміри, з кождим днем стає грізнійшою й помало але певно перемінюються в неминучу пащу.

Ряди безробітних зростають з кождим днем і нині найоптимістичніщі статистики начисляють безробітних в Канаді на 800,000 душ. Реліф, який безробітні одержують для мізерної егзистенції зменшують і ограничують, бо Канада аж вгинається від довгів наслідком чого такси все більше і сильніще придавлюють населення.

Ті робітники, що ще нині знаходяться в рядах тих щасливців, що ще мають яке заняття, непевні чи не знайдуться завтра в лавах безробітних на ласці мізерного реліфу. В них родиться страх перед непевним завтрішним днем. Їх береться розпука коли подумають над захитаною будучністю своїх доростаючих дітей, яким стелиться не краще завтра як батькам.

Се незавидна доля нинішного індустріяльного робітника.

Щож діється з фармерами?

Ціна фармерських продуктів скотилася так низько, що фармерови не то що не вертаються кошта продукції, а він прямо робить недобори. По заплаченню за шпагати та за молочіння збіжа, йому не лишається на прожиток до нового збору, який ще і далеченько і не знати як допише...

Журба точить його голову, защо йому прибрати себе й родину, за що купити найконечніщих річей на господарці. Неплачені податки й довги за моргечі та за машинерію його журбу ще більше поглублюють. Перед фармером також зарисовується непевність завтрішного дня. Він зачинає поважно побоюватися, чи він вдержиться на тій земляці, яку через 30 - 35 літ обливав своїм теплим потом і кровію, яку викорчував з густого ліса й очистив з тяжкого каміня, чи може доведеться йому разом з родиною бути викиненому на лінію і також стати на ласці й неласці реліфу в своїм муніципалі.

Страшний се стан в якім находяться фармері і робітники діткнені теперішною депресією, але стан сей не є безвихідним, не є вічним і до поборення зовсім можливий. Побороти сей стан можливо, коли фармері і робітники зрозуміють причини сеї економічної депресії. Зрозумівши корінь сего лиха, знайдуть і вихід.

Треба освідомити собі, що нинішний суспільно-господарський лад опертий на приватній власности життєвих середників, на клясовій власности машинерії продукції і розподілу тої продукції, яка не регулюється після запотребовань людства, а продукується з вирахованням на зиски для посідаючої кляси; освідомивши собі, що в сім суспільно-господарськім ладі, який називаємо ладом капіталістичним, засоби продукції, тобто все що людству потрібне до життя, і засоби розподілу, тобто вимінні значки (гроші) скупчені в руках малої горстки властителів, які всього напродукованого добра зужити не можуть, наслідком чого магазини переповнені добром, а колеса індустрії перестають крутитися за чим слідує безробіття, що спричинює занепад промислу і спадок купчої сили, що далі спричинює упадок цін на фармерські продукти—знайде людство і дорогу виходу. Освідомивши собі в чім полягає корінь зла, наступить і освідомлення, як зло викорінити. Свідома думка вирішить свідому акцію, а свідомою акцією можна буде перевести реорганізацію суспільного ладу на такий, в якім продукувалобся все добро для всенького людства, для вжитку, а не для зиску горстки упривілейо-[illegible].

Перед тим завданням стоїть нині людство цілого світа і може тепер конечність найбільше вимагає, щоби і тут, в Канаді, фармері і робітники (під сим словом розуміємо не тільки робітників фізичної праці а й робітників умових) зрозуміли свої спільні інтереси, та яку то велику силу представлялиб вони собою, колиб ту силу зібрали в одно русло, в одну організацію, з одним стремлінням, з одним бажанням—змінити нинішний несправедливий лад на такий, в якім життя людське булоб забезпечене, лад, в якім життя людини булоб цінніше, як мертве золото, на якім капіталізм нині розпинає людство.

Щоби ту силу зібрати до купи, в одну організацію, мусимо перейти від слів до діл.

Гіркий досвід навчив передовіщих фармерів, що розуміють важність організації, що організація без своєї преси, се всьо одно, що вірити, що риба може жити без води.

Друковане слово, слово яке поширювалоби між фармерами свідомість їх клясових інтересів, щоби вказувало як їм освободитися з економічної неволі, се найбільший організатор і найлекше його удержати. За малий гріш виданий на передплату газета приходитиме до вас раз в місяць, чи два рази, чи що тижня і буде вас познакомлювати як організувати свою силу, для боротьби за краще завтра, буде вам доносити, що робиться в тім напрямі між фармерами иншої народности, що роблять фармері в сусідній кольонії, які їх успіхи на тім полі і т. ин.

Що брак такої газети в нашій провінції відчувається саме в теперішню пору, про се не може бути й мови. І от власне приступаючи до видавання "Фармерського Голосу" Видавництво поклало собі за обовязок тому бракови зарадити.

Після своїх сил "Ф. Г." починає виходити два рази в місяць, в такім обємі і форматі, як отсе перед вами, а від вас буде залежати його побільшення та чи мавби виходити частіше. Коли газета здобуде 2,000 передплатників, тоді або вона переміниться в тижневик або побільшиться обємом; се буде залежати від наших бажань.

Беручи під увагу тяжкі часи, ми знаємо, що не один скаже, що заплатиби та нема звідки. Що часи тяжкі правда. Але коли вам газета подобається і ви хочете її читати, а не маєте долара на цілорічну передплату заплатіть 50 ц. на пiврік або 25ц на чверть року, але заплатіть. За сі гроші ані моргеджу не сплатите, ані машинерії не купите, а для видавництва кождий цент потрібний, бо треба платити папір і почту і инші розходи готівкою.

ЗА ВИДАВНИЦТВО "ФАРМЕРСЬКОГО ГОЛОСУ"

Іван Солянич, управитель, **Т. Томашевський**, редактор.

Фармерська Організація Онтерії Прилучилася до Нової Політичної Партії

НОВА ПАРТІЯ ЗДОБУВАЄ В КАНАДІ ВЕЛИКУ ПОПУЛЯРНІСТЬ

Кооперейтив Коммонвелт Федерейшен, нова домініяльна партія, в якій обєднуються фармерські, робітничі, та соціялістичні групи здобуває серед канадійського населення велике попертя. Досі за сю злукою заявилися фармерські організації Алберти (неофіц.) Саскачевану і Манітоби, а отсе на днях організація Злучених Фармерів Онтерії на своїй конвенції також рішила вступити в склад федерації.

Партія стоїть за зміною капіталістичної системи.

Нова партія обєднує всі групи, які стремлять до зміни нинішної системи на систему соціялістичну, ставлячи собі за засіб до переведення такої зміни освідомлення населення Канади, що йому нема чого сподіватися полекші від існуючих досі старих партій, які попирають капіталістичну господарку. Партія ся вірить, що таку зміну мож буде перевести без проливу крови, не насилям, а свідомою акцією при помочи балота, се є вибором до парляменту більшости своїх послів, які змінилиб закони так, що продукувалобся все добро в користь людства, для вжитку, а не для зиску.

Віче в двох салях одного вечера

Підчас конвенції Злучених Фармерів Онтерії відбулося в Торонті 1-ого грудня два масові віча, на яких промовляло кількох бесідників, між тим і президент та лідер сеї партії в домініяльним парляменті п. Дж. С. Вудсворт. Як великим було заінтересовання торонтонської публики сим новим рухом свідчить те, що до галі де відбувався масовий мітінг прийшло в два рази більше людей чим простора саля могла помістити і треба аранжерам мітінгу було на скоро найняти ще одну салю. В обох салях нарід поміститися не міг і богато людей мусіло вертатися від дверей. Бесідники по черзі говорили в одній салі, опісля відходили до другої.

Витають Вудсворта як "будучого премієра"

Межи бесідниками того вечера були: Дж. С. Вудсворт, робітничий посол з Вінніпегу, панна Агнес Мекфейл, посолка з фармерської групи з Саутіст Грей, В. С. Ирвин, фармерський посол з Ветасківін, Алберта, та Р. Гарднер, посол і президент Ю. Ф. А.

Коли Дж. С. Вудсворт появився на трибуні, публика витала його довготревалими оплесками зі словами "наш будучий премієр Канади".

Заявляються за революцією

Бесідники пояснювали стремління нової партії заявляючи недвозначно, що нова партія є за революцією, тобто за цілковитою зміною нинішної системи, навіть драстичною, але мирною, без кровопролиття.

Не комуністичними методами — ломанням законів і розбоєм — вказували бесідники — переведеться зміну, а балотом.

Панна МекФейл заявила, що вона вповні погоджується з кличем Карла Маркса: "Робітники світа єднайтеся, ви не маєте нічого до страти лише свої кайдани" —закликаючи робітників до солідарности.

П. Вудсворт в своїй промові говорив, що Канадою править не парлямент, а сила поза стінами того будинку. Банкирі, сказав він, узурпували права резервовані королеви і намістникови. Вони скликали сесію парляменту і диктували що повинимося робити.

П. Вудсворт осуджував політику уряду за позичку сіпіарській компанії $1,500,000 без проценту на неозначений час, щоби тими грішми помогти сіпіарови тримати отворені для праці шапи. Уряд жичить сіпіарови півтора міліона долярів, без проценту, а патріотичний сіпіар в кілька місяців опісля жичить урядови (купуючи бонди) $2,000,000, на четвертий процент!

Чи можете сподіватися від старих партій розвязки проблеми? спитав бесідник. "Вони пускаються в дорогу (до парляменту) звязаними заки ще дійдуть". Хто їм дає на виборчі кампанії гроші, тому вони й пісоньку співають.

Трагедія депресії.

П. Ирвин на вступі своєї промови сказав, що теперішна депресія, се крах сучасної системи. Ми є свідками упадку капіталістичної системи. Февдалізм упав, паде і капіталістична система. Нова партія, сказав він, пробує закласти основи під будову нового суспільно-господарського ладу.

Гарднер впевняє піддержку Алберти.

П. Гарднер говорив коротко. Він впевнив слухачів, що немає сумніву, що Ю. Ф. А., яка досі піддержує нову федерацію ще не офіціяльно, на найблизшій конвенції рішить вступити в "Кооперейтив Комонвелт Федерейшин".

АВСТРАЛІЙСЬКІ ФАРМЕРІ ГОТОВІ ВИЙТИ НА СТРАЙК

Хоч на проект фармерів в Ромсей, Алта., в справі фармерського страйку на слідуючу весну, ще не висказали свого становища фармері прочих степових провінцій Канади і досі заледви около 100 місцевостей в Алберті однодушно попирають сей проект, то Австралійська організація фармерів на днях прислала до всіх трьох пулів в Західній Канаді, телеграфічне повідомлення, що тамошні фармері рішили закинути сіяння збіжжа слідуючої весни.

ВЕЛИЧАЮТЬ ЯК БУДУЧОГО ПРЕМІЄРА КАНАДИ

Дж С. Вудсворт, робітничий посол до Оттави і провідник Нової Партії.

ЦІНИ ПРОДУКТІВ В ЕДМОНТОНІ З ПЕРЕД 30. РОКІВ
(В грудні 1902 р.)

Пшениця, бушель	58ц.
Овес, бушель	13 до 20ц.
Свині, жива вага за фунт	5ц.
Бики, жива вага за фунт	3ц.
Індики, за фунт	[illegible]
Гуси, за фунт	10ц.
Кури, за фунт	[illegible]
Масло, за фунт	15 до 20ц.
Яйця, за тузин	25ц.

Порівнайте повищі ціни з теперішними, потім пригадайте собі кілько вас коштували віз, сани, плуг, жниварка або черевики, ковт, шапка, сорочка чи инше, а кілько тепер і подумайте кілько ви за 30 років напрацювалися на фармі, накорчувались, дерева нарубали на будинки, нарубали слупків на фенц і дайте собі відповідь чи треба вам організуватися перед кривдою яка дістається вам, чи ліпше сидіти далі з заложеними руками?

Для Фабрикантів п. Беннет Батьком, для Фармерів Вітчимом

Коли ціле фармерське населення в Канаді домагається що би правительство платило на пшеницю бонус, п. Бенет відмовився від бонусу викручуючися тим, що нема на бонус грошей. За те п. Бенет дуже радо згодився обнизити таксу на сигаретках — 5 центів на 20 штуках. Коли взяти на увагу, що в Канаді скурено за рік 254 міл. пачок по 20штук, на чім скарбниця стратила по 5 центів, то будемо мати суму $12,705,000. Чи 12 міліонів долярів менше в скарбниці, лекше відбивається на державній скарбниці, чим колиб не зносити акцизу вони прийшли в касу, а їх виплачено у виді бонусу фармерам за 254,000,000 бушлів пшениці?

Кому тут, як не фабрикантам зробив п. Беннет прислугу? Бо звісно, що цілий "скім" полягає в тім, що фабриканти тут богато зискують. Акцизу не платять, сигаретки пустили танше, щоби був на них більший збут. Фабриканти побільшують бизнес, може й більше як на 12 міліонів річно, а в державній скарбниці 12 міліонів долярів буде менше. Для фабрикантів, які кризи не відчувають, уряд п. Бенета як рідний батько, але для фармерів, що їх з довгів не видко, для тих, що своїм продуктом світ тримають, а за се лиш нужду й тривогу мають, — п. Бенет гірший як вітчим.

Фармері з Околиці Мондер за Фармерським Страйком

На мітінгу, який відбувся недавно в Мондер, Алта., звиж 500 участників заявили свою згоду з проектом фармерів з Ромсей, спинити слідуючої весни сіяння збіжжа.

Злучені Держави Натискають Союзників за Воєнні Довги

Вже близько від трьох тижнів ведуться між Аліянтами а Злученими Державами торги за довги воєнні. Велика Британія і Франція мають платити Зл. Державам понажні рати на 15. с. м. і стараються всіми способами переконати Вуйка Сема, що в них грошей нема та щоби їм ті довги були подаровані. Велика Британія малаби заплатити тепер $95,550,000. Америка стоїть твердо при своїм, що довги мусять бути заплачені і то точно на означений день.

Аліянти, а головно Англія і Франція спільно нараджуються як би переконати Америку, що довги воєнні повинно ся скасувати тому, що "товари", які брали, пішли з димом і з них вони не користали. Та Америка має одну відповідь: "Хто винен, віддати повинен!"

Цілий світ з запертим духом слідить за справою як союзники з перед чотирнацять літ, які спільно "спасали цивілізацію перед загибелью" чуби рвуть тепер один на другім за довги, та як собі спільно відгрожують.

Як та справа покінчиться 15. грудня, чи Англія і Франція заплатять рати чи ні, вже найблизші дні покажуть, але що драча за тої костомахи не покінчиться, се більше чим певне. Коли Англія під напором Америки і заплатить свою рату, то готова за упертість Америки відплачуватися й замкненим границь на американський експорт, що Америка болючо відчує, колиж не заплатить. Америка готова свого доходити в дуже драстичний спосіб. Вонаж оружиться від ніг до голови.

СКЛИКАННЯ АЛБЕРТІЙСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ БУДЕ ОПІЗНЕНЕ

Тому, що премієр Бравнлі має перед собою дві важні конференції, а то одну в Реджайні в сім місяці, а опісля другу около 17 січня в Оттаві, сесія албертійського парляменту буде скликана, не скорше як другого тижня в лютім.

Кілько то ще тих конференцій відбудеться, не знаємо, але за послідних три роки сучасної депресії, ті конференції не переводяться. Раз в Реджайні, потім в Оттаві. Опісля у Вінніпегу, пізніше в Едмонтоні, далі знова вертають до Реджайни, Вінніпегу, Оттави, Едмонтону і вічно—як в зачаровані колі. Їздять і конферують, конферують і їздять. І кожда конференція "важна" і з кождої сподіються "добрих наслідків". А тих "добрих наслідків" з тих конференцій тільки, що кіт наплакав!

ПОШИРЮЙТЕ "ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС"!

ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС

Український Дво-тижневик, присвячений інтересам українських фармерів і робітників.

Видає Спілка "Фармерського Голосу" кождого 10-го і 25-го дня в місяці, під ч. 10336—96 вул., в Едмонтоні, Алберта.

ІВАН СОЛЯНИЧ, Управитель,
Т. ТОМАШЕВСЬКИЙ, Редактор.

Передплата виносить: на рік $1.00, на піврік 50ц. на чверт р. 25ц.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ ВИСИЛАЄТЬСЯ НА БАЖАННЯ.

Редакція за оголошення не відповідає.

The Farmers' Voice

Semi-monthly paper devoted to the interests of Ukrainian Farmers and Workers

Published on the 10th and 25th day of each month by THE FARMERS' VOICE PUBLISHING CO. 10336—96th Street, Edmonton, Alberta.

JOHN SOLLANYCH, Manager,
THOS. TOMASHAVSKY, Editor.

Subscription rates: $1.00 yearly, 50c half-yearly, 25c quarterly.

ADVERTIZING RATES ON APPLICATION.

Telephone 21171.

Address: THE FARMERS' VOICE 10336—96th Street Edmonton, Alberta.

ГРУБШИЙ КІНЕЦЬ ПАТИКА

Постанова фармерів в околиці Ромсей, в пол. Алберті, повести агітацію за фармерським страйком, тобто, щоби слідуючої весни не сіяти більше збіжжа, чим на свій прожиток, викликала не тільки в нашій провінції велике заінтересовання, але і в цілій Канаді. Преса широко коментує страйкову акцію, нібито дуже співчуває з невимовно тяжким положенням фармерів, і її голос зливається в одно, а іменно, що такий страйк непрактичний і для фармерів буде більш шкідливий чим приніс би користи.

Про страйк заговорили ріжні політики та економісти і всі осуджують страйк як шкідливий для самих фармерів, проливаючи над фармерами крокодилячі сльози.

Чи застрайкують фармері в цілій Алберті, чи прилучаться до них і фармері прочих степових провінцій, годі ще тепер сказати. Тепер власне над пропозицією сею ведуться широко дискусії і фармері використають сю зиму на остаточне вирішення. Знаємо одно, що богато досі місцевостей заявилися за тим страйком, а коли сентимент фармерів заявить більшістю свою волю приступити до страйку, тоді лишиться фармерам перевести його організовано й пляново.

Що фармерський страйк чим більше буде мати за собою поперття фармерів тим більш він буде ставати в Канаді питанням на деннім порядку, се певне, як і певне, що коли він набере більшої ваги і значіння всі противники такого страйку будуть поборювати його всіми силами. Фармерський страйк, се патик справлений грубшим кінцем проти тих, що досі вигідно везуться на фармерській спині. Се вже не звичайні собі німі, плаксивого тону резолюції з домаганнями центрального банку, інфляції грошей тощо, на які то п. Бенет заткав собі уха бавовною. Страйк, се удар по кишенях банків, спекулянтів збіжжа, зелізничих компаній і ин. Тому не диво, що запроєктований страйк нагонить богато страху всім тим, що хотілиб аби фармер і дальше був для них тільки дійною коровою.

Положення фармерів нині таке, що фармування зовсім не поплачується; фармері тільки роблять дальші недобори. А звісно кожда фабрика, копальня, лісова кемпа і т. ин. замикає свої двері, коли "бизнес" не поплачується. Фармерство також свого рода індустрія і на недоборах дальше свій продукт не може витворювати. На недоборах може фармер фармувати рік, може з великим зусиллям продовжувати й два-три роки, але під тими недоборами його хребет остаточно трісне і хочби й хотів далі продовжувати, то не зможе.

Навіть коли би фармері й не думали про страйк зорганізований, масовий, то коли ся кріза потреває ще два роки (а ми не бачимо її скорого кінця), то фармері хоч-не-хоч будуть примушені перестати продукувати збіжже навіть проти своєї волі, бо до того доведе їх ще більший мус чим добровільний страйк. Нині хиба сліпий не добачить, що машинерія, яку купив фармер перед кількома роками, старіється і ломиться. В більшости вона не заплачена і на нову в фармера нема ні гроша, ні на кредит не возьме, бо не дадуть. Теперішною машинерією зможе він ще обробити найбільше рік, а потім хоч сядь та плач. Ні нової купити, ні старої защо направити. Чи мають фармері чекати аж до того часу, сумніваємося, щоби вони не добачували страшного кінця в своїй господарці.

ДЕ ЗАКОПАНА СОБАКА?

Перед тижнем рознесла щоденна преса новинку про те, що в Кітскоті, Алебрта, в виборчім окрузі Александра, що межує з округом Верміліон, відбувся мітінг фармерської організації Ю. Ф. А., на якім присутні в числі около 500, обговорюючи теперішне тяжке положення фармерів, висказували і своє невдоволення з фармерського правительства, що воно замало рішуче і замало захищає інтереси фармерів в теперішній крізі, та що досі не повзяло більш рішучих кроків прикоротити компаніям і банкам руки в посяганню на фармерське майно, заявляючи, що коли провінціональне правительсвто п. Бравнлія не покаже більше рішучости і не зверне більше уваги на прикре положення фармерів, вони його більше не піддержуть.

Що в сей час тяжкого положення фармерів, в часі коли вони стоять лице в лице перед банкроцтвом, серед них зростає невдоволення, се річ зрозуміла. Се невдоволення панує не тільки серед фармерів в Кітскоти, де фармері виявили його зорганізованим голосом. Се сентимент загальний. Люди починають непокоїтися і не без причин. На домагання фармерів щоби правительство завело в провінції моратòрію, п. Бравнлі відповідає, що не може брати драстичні кроки, бо се зіпсує кредит провінції, хоч він вже й так попсутий. Фармер нині без готівки не купить нічого і як п. Бравнлі захищає "кредит" то хиба не фармерський, бо вони вже його не мають.

Ми знаємо, що правительству дуже тяжко вязати кінці до купи, знаємо, що воно є між ковалом і молотом—з одного боку домагання населення, яке шукає захисту в свого правительства перед утратою свого довголітною працею здобутого майна, а з другого боку банки настискають на правительство, щоби воно на підставі легальних прав, які гарантують їм зворот пожичок, допильнувало, щоби довги були стягнені. І правительство також прекрасно розуміє своє положення, розуміє, що воно мусить, як то кажеться: світити і Богови свічку і чортови. Воно потішає і одних і других, але з сеї потіхи хісна фармерам нема і вони довше вже надіями жити не можуть. Вони хочуть бачити уряд вибраний ними, більш активним і рішучим. Тому не дивно, що вони хочуть остаточно знати, де "закопана собака" і зачинають ставити до уряду свої домагання ребром, щоби він виложив перед ними карти на стіл й отверто заявив, що його руки звязані кредитами банків і не може вдоволити одних, аби не боліло других. Чим скорше та справа прояснится, тим краще, бо тоді фармері ясно і недвозначно запитають свій уряд, чи він має служити їм і більшости населення, яке пригинає кріза до самої землі, чи жмені банкірів і грошевих мінійлів, які обстригши вже з населення вовну, добираються до його шкіри.

ДОБРА, ТА НЕДОКІНЧЕНА РАДА

Говорячи на муніципальній конвенції, що відбулася в Калгарах мин. місяця, міністер муніципалів і скарбник провінції дост. Рід виразився дуже похвально про тих людей, що в таким тяжкім часі платять свої такси, зазначуючи, що плачення податків се найважніший обовязок людей, який треба сповняти.

І хто сего й без ради пана міністра не знає, та хто не хотів би податки платити, як би так п. міністер був ще й порадив, де фармерам взяти грошей на податки, коли ціна на пшеницю така, що фармерови не вистачає на життя.

ХТО КОНТРОЛЮЄ, ТОЙ ДИКТУЄ

Що з розвоєм модерної машинерії, більші маси людства біднiють, а мастки все більше скупчуються в руках кількох одиниць, хай за доказ послужать слідуючі цифри:

В Злучених Державах Америки під сю пору, **пятьох осіб** контролює молочні продукти, **трьох осіб** контролює бавовну, **пятьох осіб** контролює пшеницю, **десять людий** контролює вовну, **чотирьох людий** посідає дві пятих живого скота, а **чотирьох осіб** контролюють 95 процент тютюну.

Звісно, хто контролює, той диктує. Від їх волі залежить життя міліонів а міліонів людий, від їх волі залежить, чи сі міліонові маси мають жити як людині належалоб, чи жити в нужді і рабстві.

Чи дивуватись, що маси так скоро убожіють?!

Як певним є, що життєві середники контрольовані визискуючою класою витворює безробіття, зубожіння, злочин і війну, так певним продукція для вжитку, а не для зиску витворить добробут, мир і соціяльну мораль та вдоволення.

Що Писали Соціялісти про Безробіття Перед Дванацяти Роками

Який мали погляд на безробіття і крізу соціялісти наводимо тут одну статтю за канадійським соціялістичним органом "Вестерн Клеріон" з 1. січня 1921 р., тобто зараз по світовій війні.

"БЕЗРОБІТТЯ

Відколи покінчилася війна, робітників в капіталістичній системі наклинується, щоб вони збільшали продукцію. Достойні мужі, банкирі, преса витикають перед наші очі образ нужденної ситуації в якій людство знайдеся, коли всі з питомим ентузіязмом не підложуть плечий до індустріяльних коліс, щоб їх тримати в руху. Нам говорять, що відбудова знищеної війною суспільности вимагає кооперації капіталу і праці, щоби удосконалити всі русла індустріяльного життя для виміни товарів з ріжними краями і в той спосіб привернути промисл до попередної бизнесової стопи. І робітники з повним завзяттям віддаються продукції. В дійсности показується, що вони дають більше праці, чим їм за ню вертається в виді платні. Вони з великою радістю готові і дальше продовжувати капіталістичну гру збільшення продукції, хоч всі закони тої гри спрямовані проти них. Вони тепер без роботи, знані звісним іменем—безробітні.

Найважніші потреби людини се—пожива, убрання, захист. Коли робітник в нинішній системі знайдеться в конечнім запотребованню якоїсь, або всіх сих річей, що йому лишається робити, щоби їх дістати? Чи йде він до склепу, де повно сих річий і просто тягне собі їх з полиці? Чи може зайти до першого ліпшого порожного будинку і там замешкати?

Ні. Він в першій мірі шукає за роботою. Сі річи не його. Він знає, що аби їх дістати, він мусить їх купити. А щоби їх купити, мусить мати гроші, які мусить заробити. Процес продукції в нинішній добі так скомплікований, що він не може безпосередно сам себе затрудняти, щоби забезпечити себе в потрібні для життя середники. Процес праці продуктів в нинішній системі є поділений. Робітник є вивчений, скажім, на столяра, кравця, слюсаря, шевця, коваля. Як індивідуальна одиниця, він не годен собі всі потрібні річи сам випродукувати. Свою енергію віддає він з другими робітниками в фабриці, в якій продукт викінчується. Фабрика та не належить до робітників, а до приватного властителя, чи компанії, і щоби робітник мав право робити, мусить йому на се фабрикант позволити. Він наймається. Чи він заводовий робітник, чи ні, продає свою працю щодня за умовлену ціну; платню. Доставивши свою енергію, він дістає за ню платню, за яку набуває потрібні йому до життя річи. З досвіду знається, що в нинішній системі заробітна платня така, що за неї робітник може жити тільки тоді, коли він має заняття. Робітникови платять стільки, щоби він був здібний виконувати працю. Коли робота скінчилася, а другої нема, хоч і є повно всіх потрібних до життя середників, сі річи до них не належать. Сі річи є тільки на продаж. Щоби ті річи купити, за них треба платити грішми, яких будучи без праці робітники не мають тому, що будучи вперед занятими, вони випродукували за більше чим їм за те продукування плачено. Надвижка продуктів лишилася власністю властителів. Вони є власниками засобів продукції. До них належать фабрики, млини, копальні. Праця робітника при помочи машини є так видатною, що випродуковує більше чим в тім часі якого потрібно до випродукування, можна тих продуктів збути. Наслідком сего магазини переповнюються товарами, які чекають в міжчасі на себе збуту, а в міжчасі робітники знаходяться без заняття, вичікуючи коли все-те продасться і їх знова покличеться до праці. Та чим при помочи модерної машинерії праця робітника стає видатнішою, тим скоріш наступають періоди надпродукції. Товари такої чи иншої форми, становлять в нинішній системі майно, що є випродуковане на продаж. Праця стала так видатною, що ринки не встані тих продуктів збути. А коли на ті товари збуту нема, продажею. Тому й маємо безробіття доти, доки товар остаючий на руках минеться повільною продажею. Тому й маємо безробіття. Правильне заняття означає правильну експлоатацію. Безробіття означає жажду і голод, які коли задовго тревають, стають для пануючої кляси небезпечними. Товари є на продаж, та робітник не має спромоги продати свою енергію, щоби за ню дістати гроші і купити потрібні до життя середники. Він починає роздумувати над справою приватної власности, витягаючи з того висновки, які починають турбувати достойників нинішнього ладу. Система, яку вони піддержують і репрезентують стає осуджено як система неможлива дальше завідувати продукуючою людністю. Вона не може живити, убрати і дати людству захисту, продовжуючи далі свою основу приватної власности засобів продукції. Вона стає загроженою, бо робітники починають додумуватися, що брак життєвих середників не повстав наслідком неможливости випродуковувати потрібних річий, ані наслідком їх нехотіння робити, а наслідком того, що не мають вони спромоги випродуковувати ті річи, які вони годні робити і то в великій скількости, бо засоби продукції є приватною власністю капіталістів. Вони починають добачувати, що капіталізм відслужив свою ролю і що дійсним забором до задоволення людства стоїть приватна власність на засоби продукції.

Ніхто з тих, що піддержують капіталізм, не годен найти "ліку" на безробіття. Безробіття стало проблемою, якої ніхто з капіталістичних достойників розвязати не годен, бо ся проблема є тяжшою чим вони годні поконати. Вона буде проблемою так довго, як довго існуватиме капіталізм.

Нашою сейчасовою задачею є звернути увагу робітників не тільки на причини чому вони опинилися без роботи, але щоби вони й зрозуміли, що дієтся се тоді, коли вони мають роботу. Ми пробуємо вказати їм, що барони індустрії є заінтересовані в тім, щоби колеса індустрії були в руху, вони бажають, щоби робітники були заняті, бо дає їм спромогу далі робити зиски з праці робітника. Та коли вони своїх продуктів збути не можуть, вони мусять фабрики замикати.

Безробіття є капіталістичною проблемою. Жаден "реліф" сеї проблеми не розвяже. Реліфом вони лише хвилево можуть заспокоїти голод в жолудку, але проблеми безробіття, проблеми спричиненої самим капіталізмом, капіталістичні достойники вже ніяк не розвяжуть. Се і инші клопоти загрожують капіталістичній системі. Тому робітники мусять зрозуміти, що їм сю проблему треба студіювати. Зрозумівши що капіталістична система продукції і розподілу вже на упадку і їм нема що сподіватися на поправу, вони мусять братися до будови нової системи, що заняла місце теперішної. Чим скорше вони се зрозуміють і чим число таких буде більше, тим скорше і краща буде та будова."

Такі погляди мали канадійські соціялісти на капіталістичну господарку 12 років тому і перед тим. Повища статтє така свіжа, як би вчора написана.

Та 12 років ще тому соціялістичну науку уважали люде, як мрію, як фантазію, а нині ся ідея має вже приклонників не тільки між робітниками. Соціялістичною наукою інтересуються і голосять її вже деякі професори університетів, судді, а навіть по церквах має вона вже своїх приклонників.

Байки п. Яна Мекензого про смалені дуби

Переїзджаючи з Оттави до Ванкувер вступив по дорозі до Едмонтону п. Ян Мекензи, бувший міністер в ліберальнім правительстві і теперішний посол з рамени тої партії на округ Ванкувер. Тут говорив він до переповненої салі слухачів про блага, які думає його партія зробити як верне ще до сили в Оттаві (як би так!) і на Бенетовій голові не лишив одного волоска. Геть до решти обмикав, що ще було на його голові. Що правда, ми його не чули і не інтересно було йти. Знаємо його з Ванкувер де чули його бомбастичні промови вперед. Але вичитали дещо в денниках з його едмонтонського "спічу" і хоч пиши, — бреше аж з очий куриться. З його мови таки й видно, що йому аж іскри вибухають зі злости, що в Канаді нова фармерсько - робітнича партія стала на дневнім порядку, що під лібералами стає дуже топенький і готові піти під воду, й тому знаєте яку мудрість втяв? Що Кооперейтив Комонвелт Федерейшен, яка набирає в Канаді з кождим днем сили і значіння, вкрала від лібералів платформу... Ніби він таки так грубо не говорив, як ми прості мужики "вкрав" і баста. Він по джентельменськи казав, що "Сі Сі Еф" як нову партію в скороченю кличуть, подає публиці їх (тобто ліберальну) платформу, тільки вбрану в нове плаття.

Цікаво, за кого він мав тих людий, що його слухали, а як се були люди, то за кого вони його мали. Хтось, очевидно був без клепки і ми не думаємо що той безклепкий був в публиці. Ні, він був на трибуні. Бо тільки голова без клепки може таке говорити. Як се та сама платформа, пане добродію, то чому люди до неї не "липли" заки вона була у вас?

Ні, пане Мекензи, з вами такі шось "редикаллі вронг"! Ви ходить, що у вас є дві платформи: одна якою ви голоси лапаєте, а друга на якій стоїте дорвавши до влади.

Ще одну дуже пікантну фразу сказав п. Мекензи, а іменно, що коли в ліберальній партії є консервати, які думають, що ліберальна партія для них за соціялістична, нехай заберуться з партії, бо для них в лібералів місця нема...

Тьфу, тьфу, тьфу, а се "товаришу" Мекензи, від коли такий зворот?

—Лише ви "товаришу" трохи тримайте бички бо заженетеся під дурного хату! Як ви хочете аби всі консервати забралися від вас, то насамперед урочисто випровадьте зі своєї партії свого лідера п. Мекензого Кінга, лідера саскачеванських лібералів п. Гардинера, що сватається з консерватом Ендерсоном й хочуть вступити в юнійне подружжа, і переведіть за ними дизинфекцію, щоби не лишилося по них "запаху". Бо чим так дуже п. Кінг ріжнився як був при кладі від пана Бенета? Для заходу був проти тарифи, для східних богачів був за тарифою. Брала ліберальна партія пособія від великих магнатів і їм служила так, як і консервативна партія. Хибаж нарід вже забув за "Богарно" шкандали, які власне викрив фармерський посол?! Хіба п. ліберали не мачали своїх пальців в тім шкандалі?

Ні, пане Янє Мекензи, на маневрах ліберальної партії нарід вже добре розуміється. Ваші заяви, що "Сі Сі Еф" забрала вашу платформу даруйте, брехня і ледви чи вам хто богато повірить. Се, що ви і ваші приятелі ліберали пропагують як заложення Канадійського Банку, інфляція грошей, се власне "пленки" робітничої і фармерської партії, яка зіллялася в "Сі Сі Еф", які спопуляризували сі домагання, а ви за сими "пленками", коли канадійське населення одобрює і приймає за свої, підбігаєте як гав-гав за возом. Хиба'ж ви маєте всіх, що вас слухають, за таких крайніх кімаків, що не памятають вашого відношення до сих "пленків" перед двома роками? Подивіться в парляментарний протокол "Гансард". Він вам відсвіжить память, що коли весною 1931 п. Кутей Ю. Ф. А. посол з Меклавд домагався зміни банкової системи ліберали разом з консерватами руками і ногами голосували проти його внеску.

Можна, як сказав Линкольн, дурити всіх людий якийсь час, можна часть людий дурити увесь час, але не можна всіх людий дурити всьой час.

Як Поплачується Тепер Фармовання

Редактор едмонтонської газети "Кавбел" п. Росел Ло, який є послом з округа Вейнрайт і все про що він пише й говорить піддержує статистичними цифрами, завдав собі труду обчислити як найблище приходи пересічного фармера на підставі продукції з фарми почавши від пшениці, а кінчаючи на сметані.

Ось його табличка:

Пересічна фарма видає 1,450 бушлів пшениці. Продана пшениця по 25ц. за бушель принесе	$362.50
450 буш. вівса по 10ц.	$ 54.00
100 бушлів ячменю по 11ц. за бушель	$ 11.00
18 бушлів жита по 7½ц. за бушель	$ 1.35
Готівкою за збіжжа	$428.85
За худобу фармер по теперішній ціні вторгує	$ 90.50
За яйця	$ 8.18
За сметану	$ 21.72
Разом за все	$549.25

Провадження господарки як се обчисляє федеральний департмент рільництва в Оттаві в своїм "Бюлетині" ч. 159 за 1932 р. табличка 24, стор. 35, виносить $1,557.47 не включаючи тут кошту прожитку фармера й родини та удержання авта, як що він має.

Коли порівнаєте кошти продуковання	$1,557.47
з сумою, яку ви одержуєте за її продукти	$ 549.25
Дістанете чистого недобору	$1,008.22

Ми немаємо під руками згаданого "Бюлетину" з Оттави щоби перейти в детайлах кошт продукції і допустім, що число се за пересадне, але колиб випродуковання коштувало лише стільки, що фармер за свій продукт вторгує, то ставимо великий знак запитання, **з чого він має довги платити і жити?**

Демократія, так як бритва. Мудрий чоловік нею голиться—дурний нею заріжеться.

Еміль Золя.

Без Роботи

I

Робітники, що прийшли вранці до роботи, застали варстати холодні та опустілі, наче щойно щось перейшло по них і спустошило. В глибині великої майстерні німий стояв мотор і наче сухі руки задубіли його розгінні колеса. Тільки сум наводить на душу, хоч ще вчера своїм свистом та гуркотом оживляв цілий будинок, наче билося серце працюючого велетня.

На порозі контори заявляється власник і придушеним голосом звертається до робітників.

— Сегодня роботи не маємо.. Заказн не приходять, та ще з усіх боків відкликають. Все, що вироблено, зістається в мене на руках. Я розраховував на грудень, коли звичайно більше праці, та в сім році він загрожує руїною найміцніщим фірмам..... Мусимо зупинити роботу.

Бачить, що робітники поглядають один на одного і в кождих очах трівога за завтрішний день, те неминуче завтра з неминучим голодом. Додає приниженим голосом.

—Повірте, що я не задля себе... Моє положення теж страшне, може страшніще як ваше. В одним тижні я стратив пятьдесять тисяч франків. Тільки тому стримую сегодня роботу, щоби не копати під собою ще гіршої ями. З тих платіжів, що припадали на пятнацятого, не прийшло ні одного сантима. Говорю з вами відкрито, нічого не ховаю. Може вже завтра прийдуть сюди ліцитувати. Ніхто з нас не завинив. Ми боролися до краю. Я хотів помогти вам перетримати сей тяжкий час, та ось сам тепер на вулиці.

Подає всім руку, яку робітники мовчки стискають. Ще кілька хвиль стоять, розглядаються і крадькома водять очима по інструментах та машинах, тепер вже нікому непотрібних. Бувало що райку шили граль-вигравали, молоти їм такт кували. Тепер все наче завмерло і пилом припало. Ще тиждень і двацять-тридцять родин будуть побиватись за шматком хліба. В фабриці працювало кілька жінок-робітниць; в кожної в очах сльози, але пробують підбадьорити одна одну приговорюючи, що в Парижі не так легко вмерти з голоду.

Власник відходить. За ним робітники один за одним. Наче дихати тяжко стало в сій майстерні. В горлі душить, в серці почуття того холоду, що буває в помешканню, де лежить небіжчик. Тут померла праця, згасло життя того великого мотора, що його сухі кости сутеніють в глибині.

II

Робітник на вулиці. Вісім години бродив по вулицях, та роботи не находив. Від дверей до дверей і на кождім порозі хотів віддати свої руки, свою силу, цілого себе — на працю, яку небудь, нехай найтяжчу, нестерпну, душогубну. Але всі двері перед ним закривалися. Жертвував свою працю за половину ціни, двері навіть не відчинилися. Може й дурно працювавби, якби лише затримали його, та ніде не треба. Індустріяльний занепад вкрив робітничі квартали похоронною жалобою. Паніка загальмувала всяке виробництво, а марний гріш сховався кудись глибоко.

Пройшов тиждень і все те повинно якось скінчитися. Робітник зробив ще одну пробу і після останнього зусилля вертається з порожними руками, зломаний. На дворі дощ. Париж весь в болоті, хмурий. Іде по дощі й навіть не чує, що промок. Голодний, але не спішиться, хоче ще хоч трохи загаїти поворот до дому. Перехиляється через поручі, що біля Сени. Вода прибиває, біжить і глухо стогне. Ще трохи перехилився і ось під ним глибокий вир, кличе, визиває. Перемагає, думку про смерть і йде далі.

Дощ перестав іти. У вікнах в ювилерів горить газ. Якби так розбити шибу, то в одну жменю набравби хліба на цілі роки. По ресторанах засвічують світла, за білими мушлиновими фіранками видно столи і за столами людей, що збираються їсти. Робітник приспішує кроку, виходить на підгородню, минає шинки, крамниці, пекарні, весь Париж, що готується вечерами.

Жінці й дитині, що вранці вже поплакувала, обіцяв принести на вечір хліба. Нема сміливости повернутись перед ніччю з порожними руками. Іде не зупиняючись й думає, що їм сказати, розповісти, щоби дати сил підождати. Конець кінців ще довго без їжі не витримають, треба десь добути. Що до нього, то ще пів біди, але вони слабі, кволі.

На один момент думка, чиб не попросити в прохожих. Намічує, в когоби, але коли приходиться витягнути руку, вона дереніє і в горлі задавило мову. Стоїть як прикований на місці і люде оглядаються за ним. Думають, що його змарніле обличча перекривилось з пянства..

III

Жінка поклала донечку спати і зійшла у низ, перед браму. З вулиці дує холодом як ледом і вона кулиться і тремтить.

В помешканню вже не лишилося нічого. Все віддано в заставу. Тиждень без роботи випорожнив всі кутки. Ще вчера продала подушку. Килимчик повісила на вікні, щоби не продувало холодом з вулиці, бо дитина кашлає.

Не кажучи чоловікови нічого вона теж заходилась, щоб найти собі роботу. Але кріза дасть ся жінкам в знаки ще гірше як чоловікам. В сім самім домі живе сама біднота, сум і там по ночі чується жіночий плач. Одну бачила, як вешталася по вулиці й вистоювала за вуглом, друга померла, ще одна пропала десь без вісти.

На щастя, в неї самої чоловік добрий, не пє. Моглиб жити зовсім не погано, якби мертві сезони не виснажували до краю. На кредит вже ніде не дадуть. Заборжились в крамниці, в пекарні, в різника, ніяково на очі показатись. Пополудні вішла до сестри з надією позичити якого франка. Але побачила ті самі злидні й обі жінки лише ревно виплакались. Прощаючись, обіцяла принести у вечері хліба, як що чоловік не повернеться з порожними руками.

Але чоловіка як нема, так нема. Починає накрапати холодний дощ і жінка ховається за браму. Великі каплі дощу падають біля її ніг, розбризкують ся і промочують тонку одежу. Не стає терпіння ждати й не зважаючи на зливу іде до вугла вулиці на зустріч тому, кого жде. Вертається вся мокра, тремтить як в горячці, заглажує долонею промокле волосся і жде далі, виглядає, терпить.

Вуличний рух штовхає її, тягне за собою. Кулиться, щоби нікому дороги не заступити. Чоловіки дивляться їй в очі, чує на шиї їх горячий віддих. Цілий вечірний Париж, вулиця в болоті, яскраві світла, потік повозок, наче хапають її, тягнуть і хочуть кинути в вир. На другім боці вулиці пекарня і думка повертається до дитини, яка голодна спить там на горі.

Нарешті зявляється чоловік. Іде попід стіни, втомлений, обличчя як в засудженого на смерть. Жінка стрічає його бистрим, неспокійним поглядом.

—Що там?

Не треба відповідати. Ще нижче голову склонив. Ще зблідла вона. Ідуть обоє на гору.

IV

Дитина не спить, прокинулась. На столі догарає свічка, в хаті пів-темно, холодно. Дівчинці сім літ, але риси лиця в неї вялі, погляд як в дорослої жінки. Сидить на краю скрині, котра служить їй тепер за ліжко. Голі ніжки повисли в повітрі, закостенілі з холоду. Худими ручками загортає на грудях дране шмаття. В грудях горить, наче щось вогнем пече і ніяк загасити.

Дитячих іграшок ніколи не мала. До школи не ходить, бо не має в що взутися. Памятає, що колись, як ще була зовсім малою, мати виводила її погуляти за місто. Перебралися на друге помешкання і з того часу чується дома якийсь холод, опустіння. Всі чомусь завжди голодні, вона теж. Чи всі люде голодають? Старалася привикнути, але се почуття, до якого здається, привикнути не можна. Вона ще мабуть за мала. Мати знає, як се робиться, але діттям всього не говорять. Може ще відважиться і спитається мами, хто се велів, щоб був голод на світі.

В помешканню в них все таке остогидливе. Дитина дивиться на вікно, де подув з надвору колише килимчиком, на голі стіни, криві столики, все злидарство. Перед хвилиною, в сні, бачила щось тепле, ясне, лискуче. Замикає очі, щоб ще приснилося. Бляск свічки пробивається через повіки і стає перед очима золотою плямою. Хочеться розплинутися в ній, загубитись. Але з вікна подуло чимсь гострим, дівчинка душиться від кашлю, очі зайшли сльозами.

Давніше боялася лишатися сама дома. Тепер однаково. Від учора нічого не їла і думає, що мати пішла купити хліба. З тою думкою якось відрадніще стає. Поріже на маленькі шматочки і буде їсти одни по одному.

Батько й мати ввійшли в хату і зачинили за собою двері. Але в руках не мають нічого і мовчать. Дивно якось дівчинці. Треба обізватись.

—Я хочу їсти.

Батько хапається за голову обома руками й опускається в кут на лавку. Здається хлипає. Мати ковтає сльози і просить її спати. Накриває лахміттям, спи, спи.

Але дитина набирається храбрости. Вішається матері на шию і тихо шепче:

—Скажи чому ми голодні?

(Переклав А. Б.)

Нові Теми при щоденних стрічах

Коли ви підете в Едмонтоні по місті і стрічаєте фармерів, то почуєте такі блага, які дала нам нинішня ославлена капіталістична система:

"Здорові були Н.!"

"Та ще поки що здоров, але як так далі піде то хоч здоровля буде, то прийдеться розум стратити".

"Що вас допікає?"

"Та, дивіть привізям до міста, вибачте, три льохи, обїхав всі "пекінг пленти" й нехотіли брати. Приходилось задармо скинути. Але повіз там за треку, до того свинаря, що годує свині і він мені за них дав пятку. Я заплатив за трок $4.25, а 75ц. лишилося мені. На трен мені треба $3.00 Вже два дні шукаю за знакомим з своєї кольонії, щоби помогли до дому дістатися..."

* * *

"Як ся маєте Д.?"

"Та колись я мався, а тепер біда мене має".

"Яка біда!?"

"Та от привізем три корови. Такі корови, що як би мені не треба продати, то не давбим їх по $50.00. Обвозив їх по всіх "пекінг плентах", давали всего на всего $12.00. Я не хотів за дурно давати тим пявкам своєї праці і сказав чоловікові що привіз їх троком, відвезти за місто й пустити на поле. За перевіз немав чим заплатити. Мав райфел, що взяв з дому чи по дорозі не застрілю що. Дав йому того райфля в заплату за перевіз, а сам йду проситися на реліф".

* * *

"Гелов, Майк, гелов! Ну як живеться, що робите в місті?"

"Ще не роблю і не знаю що буду далі робити?"

"Як то? робіть то, що люди роблять..."

"Сохрани Господи! Коло мене люди вже з біди зачинають стрілятися. Не чулисьте, що В лишив всьо. Грабав небіщик гарував, шпарував, аби дітям щось лишити. Забіг трохи в довг через неврожай, тепер грозила ліцитація. Неміг серденько перенести удару, тай наложив на себе руку. Аби Бог боронив та заступив..."

Таких і їм подібних бесід ви почуєте багато. Кращеб про них і не писати, та самі тиснуться на папір, коли подивитися на другу сторону медалю.

Підіть до ресторану, то заплатите за обід заледви 5ц. менше чим тоді, коли фармер брав 12-14 центів за фунт живої ваги за безроги, і дол. за бушель пшениці. Підіть купити якусь вовняну річ, мало що таніша як перед трома роками, а вовну фармері продають по нічому. Зайдіть купити живарку, віз, сіаркф—заплатите ту саму ціну, що й тоді, коли пшениця продавалася по 1.00 і більше. Ах, порядки, каяті порядки!

МИМОХОДОМ

Довідуємося, що п. Бенет зараз по сесії виїхав до Англії на "відпочинок", а виїзджаючи не забув перед пресою заявити, що він як в парляменті так і поза ним, все стоїть проти усунення золотого підкладу доляра, так немовби то населення Канади, ще досі не вірило в його упертість.

Коби то п. Бенет так уперто виконував ті обіцянки, якими дурив людей перед виборами!

* * *

Фармері з округа Верміліон, Алта., на своїй конвенції ухвалили вислати на конвенцію Ю. Ф. А. в Калгарах, резолюцію, в якій домагаються, щоби послам обнизити посольську платню до $1,500 за сесію, як се було до війни.

Бідні ті посли, бідні! За таку "тяжку" працю, як колисатися на вигідним кріслі півтора місяця, мали би діставати лише півтора тисячки! Заледво тисячку на місяць...

Добре, що ще деякі з них хоч жінки мають на учительських посадах, а то прийшлобся хоч на бред-лайну йти.

Інфляція, а Фармері

Більшість фармерів у Західній Канаді в довгах. Або вони покупили свої землі зобовязуючися сплачувати їх даючи на них моргедж, або вони були примушені жичити гроші, щоб могли вести господарку. У всякім разі довги західних фармерів сягають соток міліонів долярів.

Коли більшість сих довгів за контрактовано, ціна пшениці була по долярови бушель або й більше. Але доляр який фармер пожичив і мусить сплатити разом з процентом став нині в чотири рази дорощий, коли порівняти його з тим доляром, який був тоді, коли фармер жичив. Він зобовязався платити довг чимсь, що вартувало один бушель пшениці. Нині він має платити чимсь, що вартує чотири бушлі пшениці.

Нині є люди, навіть межи фармерами, які ще дивляться з недовірям на сугестію інфляції грошей. Вони кажуть, що за ріжницю зробить інфляція, коли мають більше грошей, вони будуть мусіти платити за все дорожче. Але як Стюарт Чейз, недавно висказався в однім американськім магазині (виданництві), інфляція робить велику ріжницю як для кредитора так і для довжника.

Коментуючи питання інфляції "Келгари Геральд" наводить виданництву лист Національного Міського Банку Ню Йорку, який опонує проєкт. Але інтереси Національного Міського Банку і инших кредитовських організацій є зовсім противлежні інтересам фармерів, які винні гроші. Чейз доказує, що кляса яка випожичає гроші тратить на інфляції, а зарабляє на дефляції. Але продукуюча кляса, що жичить гроші, тратить на дефляції а зискує на інфляції. Припустім що ціни на товарах піднеслиби наслідком інфляції, кредитори будуть мусіти приняти новий доляр як поквітовання за довг і процент і задовжений фармер якраз скористає.

Та дехто скаже, що се не буде справедливо для кредитора. Глупство! Доляр може скорчитися в чотири рази менше і кредитори все таки дістануть те, що жичили. Вони пожичили щось що вартувало один бушель пшениці. Се все що їм належиться назад.

МЕКФАРЛЕНД ЗА ОБНИЖЕННЯМ ПРОДУКЦІЇ ЗБІЖЖА

Джон І. МекФарленд, головний менаджер Канадійського Пулу, перебуваючи на днях в Калгарах, заявив, що в послідних двох роках так мало було попиту на пшеницю, що Пул наслідком зменшення обороту не в стані сплатити своїх довгів банкам. П. МекФарленд признався, що дальше ведення свого бизнесу є можливе лише завдяки помочи, яку дало Пулови домініяльне правительство. Він сказав, що надпродукція пшениці в послідних двох роках причинилася до упадку цін і доражує, щоби продукцію зменшити.

Згадуючи про поміч, яку дав п. Бенет Пулови для піддержання ціни (але й ціна на ню—аж 25ц.!) п. МекФарленд сказав, що не уважає за вказане пояснювати в детайлях, чому се сталося.

Успіх Єдности и Організації

Серед загальної реакції в Европі, що проковтнула недавно без більшого труду німецьку републику і покорила під чобіт військової диктатури сю останню опору демократії в середній Европі, се лиш деяке, мов острівці серед океану, залишились країни, в яких заховався демократичний режім. До таких нечисленних винятків належать три скандинавські держави: Данія, Швеція і Норвегія, в яких в останніх часах замість реакції проявився навіть більший зворот на ліво. При виборах до парляменту шведські соціялісти здобули минулого місяця блискучий успіх і взяли тепер в свої руки провід в шведськім уряді.

Швеція, найбільша з трьох скандинавських держав, величиною свого простору дорівнює Німеччині, але населення в ній ледви десята частина того, що в Німеччині, шість з половиною міліона. Се невеличке населення перемінило за нормальних часів свою велику батьківщину в один цвітучий город. Залізничі лінії перетинають на всі боки широкі простори Швеції, яка на півночі сягає аж в підбігунові околиці з суворим, холодним кліматом. Дороги в Швеції належать до найкращих в Европі. Робітництво Швеції збудувало своєю працею сильну індустрію, головно сталеві, електричні і сірникові фабрики, що дали основу добробуту Швеції. За нормальних часів робітничі платні у Швеції належали до найвищих в Европі і рівнятися з ними могли лише платні робітників в Швайцарії і Голяндії.

Економічна криза принесла з собою і в Швеції масове безробіття і разом з тим голод і нужду робітничого населення. Сталеві й електричні заводи обмежили продукцію. Кілька місяців тому цілим господарським життям потрясло банкротство сірникового магната-спекулянта Кроєгера. Треба було кинути силу державного гроша, щоби рятувати країну від катастрофи, яка загрожувала Швеції від злочинних спекуляцій одного капіталістичного королика.

Чим відріжняється Швеція від своїх европейських сусідів в сей час, се те, що криза капіталізму не довела в ній до того розбиття і реакції серед робітництва, що по инших державах Европи. Соціялістична партія Швеції являється до сьогодня головним центром організації шведського пролетаріяту і боротьба з безробіттям змінила її силу і вплив. Підчас кризи партія виступила з жаданням соціяльного забезпечення робітників, державної допомоги для дрібного селянства, державної контролі головних галузів промислу і обєднала біля себе працюючі маси. При недавніх парляментарних виборах шведські соціялісти не здобули, що правда, абсолютної більшости, але увійшли до нового парляменту як найсильніща група. Коли їм предложили коаліційний уряд в спілці з міщанськими партіями, шведські соціялісти відкинули сю пропозицію. Владу перебрав в руки чисто соціялістичний кабінет під проводом Гансона.

Програма, з якою виступив новий уряд в Швеції, обіймає такі головні жадання: допомога безробітним і поміч хліборобському населенню, переведення програми публичних робіт, що мають дати працю безробітним, обмеження військових видатків, державна контроля продукції, усунення митових перешкод в закордонній торговлі.

Очевидно, не можна сподіватися, щоби новий соціялістичний уряд в Швеції вивів шведський капіталізм з сліпої вулиці застою і кризи. Успіх шведських робітників є лиш одним відрадним кроком вперед в їхній боротьбі за повне соціяльне визволення, що відбиває від того, що дієтся з робітництвом в инших европейських державах. В сусідній Німеччині розбите робітництво зіляє власні сили в братерській боротьбі і в великій мірі здеморалізовані Гітлером робітники дали змогу пороги в піря тамошній реакції. Цікаво, що Швеція і також Данія і Норвегія, які лишились дотепер нездобутими фортецями для фашистської реакції, не брали участи в світовій війні. Ще один доказ, що фашистська реакція є хвилевою хворобою виснажених війною держав та що мир є кращою забезпекою поступу. — "Н. В."

ФАРМЕРІ А СОЦІЯЛІЗМ

Досі фармері не дуже то звертали богато уваги на соціялістичну науку. Вони не тільки що не хотіли нею інтересуватися, а навпаки її більше поборювали чим робітники. Не скажемо, що між ними не було людей, що соціялізму не студіювали і не інтересувалися сею наукою, та їх було дуже мало. Се говоримо про фармерів иншої народности. Між нашими фармерами було їх ще менше.

Що фармері ставилися до соціялізму ворожо, в сім нічого дивного. Життя фармерів є більше індивідуалістичне. Соціялізм представляли їм вороги соціялізму мильно, як замах на їх індивідуальну свободу. Вони є власниками фармів, чи рентівниками, а що соціялізм говорить про знесення приватної власности, тому ворогам соціялізму легко вдавалося застрашувати фармерів, що соціялізм відбере від них ту приватну власність. Їм говорено, що соціялісти будуть всім ділитися і чоловік боявся, що соціялізм забере в него навіть сорочку, як буде мати більше як одну... Противники соціялізму чули що десь дзвонили, та сердеги не знали де. Вони чули, що соціялістична наука є проти приватної власности, та не дослухали решти. Та хто завдав собі труду трохи більше перестудіювати сю науку, він побачив другий бік медалю. Переконався, що власне соціялісти стоять в обороні індивідуальности, якій не соціялізм загрожує, а капіталізм.

Уявіть собі, колиб так теперішна депресія потревала довго і не булоб організацій, що стремлять до зміни нинішної системи, колиб так всі сиділи з заложеними руками, чи не забрали би капіталісти у фармерів ту "приватну" власність, чи не знищили би ту індивідуальність? Хиба вже мало її забрали досі? Адже звісно, що в Злучених Державах нині два процент населення контролює 73 відсотки всього майна. Значить, 98 відсотків населення має заледви 27 відсотків всього майна. Скільки ще лишилося тої "індивідуальности" в тих 98 відсотків, що їх життя з кождим днем стає більше залежне від тих двох відсотків богачів, не треба мабуть довго над тим розводитися.

Що власне соціялізм осуджує, то не того рода приватну власність, яку фармері мають, не тих кількасот акрів, чи й кілька тисяч акрів землі, та інвентар фармера, а осуджує ту приватну власність що дає змогу одній клясі експлоатувати другу клясу. Нині невидима сила нищить старий індивідуалістичний спосіб життя фармера і забирає його приватну власність, або робить життя на фармі незносимим.

Фармер, який стратив фарму через довг, чи покинув її не можучи з неї вижити, пізнає, що не соціялізм забирає його приватну власність, а капіталізм. Коли так депресія потреває ще кілька років а фармері не стануть лавою в одну організацію, щоби знести капіталістичну систему а завести систему в якій продукувалбися все добро для людства, для його вжитку, а не для зиску кількох, то не треба страхатися, що соціялісти заберуть ваші фарми. Їх заберуть капіталісти і соціялістам не лишиться нічого до брання від вас!

ЗАЛОЖУЮТЬ НОВУ ФАРМЕРСЬКУ ПАРТІЮ

Едмонтонська щоденна преса доносить, що в Мандер, Алберта, довколичні фармері, які чуються невдоволеними з теперішної Ю.Ф.А. організації і комуністичної Ліги Фармерської Єдности, рішили зорганізуватися в цілком нову партію, незалежну ні від Ю.Ф.А., ні від комуністичної Ліги Фармерської Єдности.

До Заряду нової організації стали вибрані: Стенлей Боровський, як президент; С. Гевко, секретарем.

Друкарня Івана Солянича

ВИКОНУЄ ВСЯКІ ДРУКАРСЬКІ РОБОТИ ДУЖЕ СТАРАННО І ПО УМІРКОВАНИХ ЦІНАХ.

У всіх друкарських справах удавайтеся до нас.

Товариства, Секретарі Шкільні та Муніціпальні, Міські Управи і Бизнесмени повинні удаватися зі всякими роботами до друкарні Івана Солянича, де дістануть добру роботу та скору услугу.

СПРОБА ПЕРЕКОНАЄ ВАС

Alberta Printing Co.

10336 - 96th Street, Edmonton, Alta.

Причини Економічної Депресії і до чого вона веде?

Слово "економічна кріза" за послідних три роки не сходить з уст людства. Чи то в приватній розмові двох-трьох людий, чи в більшім гуртку в салях, під церквами, в склепах і де не зібралосьби кількох людей, то або зачинають свою розмову від крізі або кінчуть розмову крізою. Кождий по свойому її толкує, кождий по свойому її "розвязує". Про крізу говорять звичайні люде, говорять економісти, ріжні лектори, а вже преса нераз половину або й більше своїх шпальт заповнює про економічну крізу.

Ріжні люде ріжно її толкують, ріжно пояснюють її причини, ріжно дивляться на її наслідки і ріжно предсказують її кінець і поворот до "добрих старих часів". Одні студіюють її аж до самого коріня, інші тільки поверховно. Є люде, що навіть толкують її як явище, що вона наступає в своїх періодах і в своїх періодах від нас відходить. Деякі з сих "економістів" свої розумовання опирають на біблії, а деякі доходять й до таких абсурдів, що твердять, що навіть нові плями на сонци мають багато до діла з нинішною крізою.

Наводити ті ріжні твердження і збивати їх забралоб дуже а дуже багато часу а ще більше дорогого часу читача над читанням тих "розвязок".

З одними твердженнями можна погодитися, а то що і в минувшині були крізи, однак кожда з них була відмінною одна від другої і її причини були відмінні від причин сучасної економічної крізи. Були крізи, які відчувало людство не менш болючо як і теперішну крізу, але причини їх були як раз противні причинам теперішної крізи. Були вони більше задля браку життєвих середників, коли нині навпаки, на світі нічого не бракує а зниж 30 процент людства на світі жиє в крайних злиднях.

Щоби кинути трохи світла на причини колишних кріз з теперішної, мусимо покликатися на ріжні господарсько-суспільні лади в минувшині та зрозуміти теперішну суспільно-господарську систему. Бо тільки з історії, з минувшини, довідаємося як повставали ріжні суспільні порядки, як вони уступали і давали місце другим порядкам.

Теперішний суспільно-господарський лад називаємо ладом капіталістичним. Та сей лад (система) не прийшов в одній дни і в одній дни його не усунеться, як се проповідують деякі люде, головно межи нашими фармерами і робітниками. Капіталістична система перетворилася з іншої системи, з системи що її попереджувала і як минулася система попередна а її заступила теперішна, система капіталістична, так минеться і ся, а її заступить нова. Вік ріжних систем не був однаковий, він залежав від розвитку й поступу людства. Людство ті лади витворювало і їх змінило. Зміняло, бо людство на місці не стоїть, його саме життя підгонить до поступу, до розвою, до творення чогось нового. В міру свойого поступу воно творить і розвиває такі порядки, які йому забезпечувалиби існування. А історія людства, се історія безперервної боротьби о існування.

Історія з якою обзнакомлений пересічний чоловік — фармер чи робітник, з шкільної книжки, не дуже то багато говорить про боротьбу людства о істнування. Ті всі періоди'в історії, в яких говориться про ріжні війни, про великих людей, про царів та королів, як вони воювали і заводили свої панування, ще ніяк не передають цілого поняття про всю історію людства і ту безперервну боротьбу людства о існування. Це все лише моментальне вглянення в суспільність, що є інтересне до якоїсь міри, однак воно не вчить пересічного чоловіка зрозуміти історію життя й боротьби о існування від давніщих давен. А не треба аж пояснювати, що світ, людство, порядки не були і не могли бути такими самими як тепер, бож вже на наших очах повстало множество ріжних змін, багато дечого нового, про що в давній минувшині людям і не снилося. Електрика, автомобілі, літаки, радія, все се винаходи нашої доби. Все те стало на службу людству, чим не могли послугуватися наші пра-предки. І чим дальше вглянемо в давнину, тим яснійше стане нам що не все було таким як тепер, не міг бути й суспільно-господарський лад таким самим. Нині ще живуть старші люде помежи нами, що запамятали деревляні плуги, а їх діти орють генг-плавами та тректорами й про деревляні плуги знають тільки з переказів і історії.

Колись, не дуже то ще давно, бо перед 20-25 роками, наші іміґранти, яким було до міста 60-70 миль, їхали до того міста кіньми два або три дні і тільких тратили часу на поворот домів. Биками така подорож тріпала ще довше. Нині чоловік на такій самій віддалі від міста робить до полудня на фармі, в полудне задумав поїхати до міста, сів в автомобіль, приїхав, і на вечр назад домі. Чи не великі се зміни на наших очах, в такім короткім відступі часу—25 літ? А щож говорити про ті зміни, які творилися на протязі тисячеліть? Чи вже ті вище наведені вавваги не вчать нас, що людство поступало й поступає наперед, та в міру його поступу зміняє способи життя. І чи не є оті всі нові здобутки боротьбою о існування, боротьбою о здобуття всего того, що до життя потрібне, лекшим способом?

Що Потрібне для Життя?

Перше й головне зі середників, що конечне для життя, се— пожива. Потім одяг і захист. Для здобуття сих трьох головних чинників велася боротьба відколи прийшов на світ чоловік, ведетьсята боротьба й сегодня. Відберіть людству сі головні середники життеві й воно загине. Тому сю боротьбу за існування вело людство з давен давна і ся боротьба в минувшині була далеко тяжшою як вона є тепер. Наші пра-предки були піонірами в шуканню середників життя, а ми вже йдемо по втоптаній ними дорозі.

(Далі буде).

СЛІДУЮЧЕ ЧИСЛО ДІСТАНУТЬ ТІЛЬКИ ПЕРЕДПЛАТНИКИ

Се перше число "Фармерського Голосу" висилаємо на адреси, які в нас були були під руками, в слідуюче вишлеться вже тільки тим читачам, які зложать за газету свою передплату.

Коли вам "Фармерський Голос" подобається і ви хочете, щоби він до вас стало приходив, так по перечитанню сего числа заплатіть на него передплату. Коли не маєте спромоги заплатити газети на цілий рік, заплатіть на пíврік 50ц., чи на чверть року 25ц., але заплатіть негайно. Видавництво мусить платити за папір, почту і ин. готівкою і на кредит посилати газети ніяк не може нікому.

Тому, коли ми не отримаємо від вас передплати, а ви не дістанете слідуючого числа, то тільки тому, що вас не буде на листі наших передплатників!

Картка Замовлення

Висилаючи передплату на "ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС" виповніть сю картку і зашліть до Адміністрації

THE FARMERS' VOICE
10336—96th Street — Edmonton, Alberta.

Посилаю ...., як передплату за "ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС" на .... рік, (пів-рік), (чверть року). Часопис прошу висилати на адресу:

Імя і назвиско ....

Почта ...., Провінція ....

На Передодні Фармерського Страйку

Запропонований фармерами з Ромосей, Алта., фармерський страйк, над яким тепер фармері широко дискутують, се на полі рільничої індустрії небувала спроба фармерів ратувати себе перед загрозою утрати свого довголітнього працею придбаного майна і загального зубожіння, яке готово наступити, коли ціни на фармерських продуктах будуть далі котитися на долину. Досі історія знає про страйки рільничі иншого характеру. Се були страйки фармерських робітників, які домагалися від фармерів більшої платні, менше години праці, взагалі домагання кращих условин праці. Ми українці знаємо примíром про хліборобський страйк в Галичині в 1902 р., коли бідні селяни домагалися від панів і богачів ліпшої платні. Але щоби самі фармері страйкували в себе, се, як сказано вище, новість.

Страйки про які ми знаємо в инших індустріяльних галузях, які являються засобами боротьби робітників за вищу платню, за кращі условини, за менше години праці, та за більш людяне поведення босів супроти них, се загально відомі засоби боротьби індустріяльних робітників і історія на протязі послідних пятьдесяти років занотувала безліч більших і менших страйків в Европі і Америці. Були страйки, які тревали місяці і роки. Вони потягали за собою богато жертв, богато злиднів і кінчилися або успіхами, або невдачами. Були страйки оправдані, були й неоправдані, хоч таких менше. Виходили на страйк робітники добре до него підготовані, а були й без підготовок. Більшість невдачних страйків було задля слабої підготовки, хоч були і случаї, що самі провідники тих страйків доводили до невдач. Бували випадки, що коли страйкуючі робітники ось-ось могли страйк виграти, їх провідники зраджували, дайши себе підкупловати. Страйки індустріяльних робітників нераз загрожували босам руїною їх майна і вони вживали всяких маючих до своєї розпорядимости засобів їх здушувати. Набирали скебів, платили їм грубі гроші, а коли страйкуючі робітники пікетували фабрики, щоби недопустити скебів до роботи, компанії обсаджували фабрики поліцією і військом, які часто спровоковували кровопролиття. Богато страйкових невдач потерпіли індустріяльні робітники задля браку фондів, немаючи защо набути середників прохарчовання себе й родини, що остаточно кінчилося піддачею, і замість вибороти собі кращі умовини праці, боси диктували їм ганебні услівя, подекуди гірші, чим до страйку.

Очевидно страйк фармерський лекше перевести і може мати успіхи, коли буде добре зорганізований.

Коли богато робітників програвали страйк немаючи спромоги прожививти себе і родину, їх голод примушував піддаватися. Фармері голоду не потребують терпіти, бо в них пожива є своя. Поліційної інтервенції також не треба що боятися, бо він буде зовсім спокійний. Уряд їх присилувати сіяти не може, бо се рівнялобся очевидному невільництву, а колиб уряд і хотів завести таку панщину, то мусівби тримати полісмена на кождій фармі, щоби стояв над фармером. На такий шпас уряд грошей не має, а якби банки й хотіли пофінансувати удержання поліції, то тільки зверлиб до решти з себе масу дійсних диктаторів своєї волі урядови, чим і найсліпішому прояснилобся в голові, що уряд служить їм, а не населенню краю.

Друге що облекшує фармерам спромогу переведення успішно страйку, се те, що він тревав би дуже коротко. Всього півтора до двох місяців—в часі сівби.

Та як не булоб легко фармерам перевести страйк, то й до него не можна приступати без плянів і без організації.

Організації треба в сім випадку не політичної, а наскрізь економічної.

До сеї справи вернемо в слідуючім числі.

До Майбутніх Дописувателів „Ф. Г."

Кождій газеті ходить о те, щоби її зробити інтересною для читачів. Сего від газети сподіються і читачі. Се можня зробити кооперацією читачів з газетою. Газета буде інтересною не тільки тоді, коли редактор буде її сам заповнювати матеріялами, але будуть йому в сім помагати й читачі надсиланням дописей про те, що діється в їх кольонії, про їх життя-буття, про те, що діється на полі просвітнім, економічнім і ин.

Тепер, вимовою порою між фармерами часто-густо відбуваються мітинги, на яких фармері обговорюють справи дотично їх тяжкого положення, ухвалюють резолюції, тощо. Воно є інтересне для читачів читати в газеті звідомлення про такі наради не тільки тим, що є в тій околиці, але й людям з инших околиць інтересно довідатися, що робиться подальше від них.

Ми будемо вдячні нашим читачам, коли подаватимуть до газети вістки з кольоній в виді коротких дописей. Дописі треба подавати про се, що інтересне для ф а р м е р і в, не напастливого характеру проти немилих осіб дописувача. Під кождою дописею дописувач повинен підписувати своє повне імя інакше дописи газета не помістить. Ми бажалиб, щоби наші дописувачі призвичаювалися не тільки подавати свої імена для редакції, але щоби їх імена були вповні під дописами. Що хто пише, повинен мати відвагу підписуватися повним імям, а не ховатися за ріжні підібрані імена.

Нові Українські Рекорди

10 - ЦАЛЕВІ — ПО 65 ЦЕНТІВ

Катерина Гнаткова, сопрано
27323 Там у полі, Роман воли пасе—Нащо мене зачіпаєш
Українська Орхестра Павла Гуменюка зі співом
27324 Чипець пропився—На біду я оженився
Орхестра "Гармонія"
27325 Рідний край Полька—"Пасічник", Полька.
27326 Смерківська Полька—Краска доокола
27327 Полька лугом — Полька ворона
27328 Вальс "Ольга"—Полька мазурка

КОЛЯДИ НА РІЗДВО ХРИСТОВЕ
[illegible] Зазуляк, Барітон
12-цалеві рекорди по $1.25
70000 Бог Предвічний, часть 1.—Бог Предвічний, часть 2.
70001 Согласно заспіваймо—Христос Воскрес
70003 Отче Наш—Вірую
70017—Хто, Хто Николая Любить, ч. 1. і ч. 2.
Український Церковний Хор
10-цалеві рекорди по 65ц.
27195 Веселеня веселися—Ірод Цар
27196—Нова радість стала. — Небо і земля.
Український Хор Бандурист
27199 Добрий Вечір Тобі—На Йорданській Річці
27800 Бог Ся Раждає—Радість Нам Ся Являє
Український Церковний Хор
27298 Вефлеємі Новина, колядка—Возвеселімся всі, кол.
15599 Бог Предвічний—Вселенная Веселися.
Хор ім. Лисенка з Джерси Сіті
27155 Дивная Новина—Херувими Свят і Стань Давиде
12-цалеві Рекорди по $1.25.
70013 Слава в Вишних і Всячеська—Рождество Христове і Понад Вифлеємом
Українська Орхестра Павла Гуменюка
70011 Вертеп, часть 1.—Вертеп, часть 2.
Теодор Свистун, народний Співак
10-цалеві Рекорди по 65 центів.
27246 Нині Адамє—Предвічний Родився
Евген Жуковський, Барітон
27068 Во Вефлеємі—Бог Натуру
27069 Ой там на Йордані. — Щедрий Вечір Нині.
27077 Сійся родися на щастя на здоровля—Пішла мати на границю.
о. К. Кірстюк, Барітон
27127 Ангел Вопіяше. — Плотію Успув.

Прегарні Стінні Календарі на Рік 1933

Всі календарі в ріжних народних кольорах, чудесно викінчені, прегарна оздоба для кождої української хати. Величина календарів 16x20 цалів. Дні українських і англійських свят друковані червоними буквами.

На фармі	.30
Парубок з дівчиною коло криниці грає на бандурі	.30
Панна коло ставка	.30
Розмріяна красавиця коло рож	.30
Двоє дітей на молитві	.30
Як виглядає, та що приносить користь фармерові	.30
Діти в окруженню курчат та індиків на полі	.30
Красавиця коло ставу і лебідь	.30
Красавиця, що хоче бути подібною до прабабки Еви	.30
Красавиця милується з голубом	.30
Радість і гордість мами	.30
Красавиця коло моря з гітарою в руках	.30
На гойданці	.30
Лист від милого в руках двох гарних дівчат	.30
Ангел береже дітей	.30
Дощик, дощик, капає дрібненький	.30
Приємність на прогулькі	.30
Красавиця з букетом квітів	.30
Н... тнися лише, що сотня поляже	.30
Туга за милим	.30
Місячна ніч	.30
Присунься миленький ще близше	.30
Дуже симпатична родина	.30
Гарна дівчина грає на мандоліні	.30
Панна в земськім раю	.30
Перша любов	.30
Чому Італія сьогодня сильна	.30
Погруддя гарної дівчинки з букетом	.30
Сучасна жінка перед купанням	.30
Діти з квітами на гойданці	.30
Кормлення голубів дітьми	.30
Мрія!	.30
Танець дітей	.30
Лист до милого	.30
Дві дівчинки з квітками	.30
Мати з дівчинкою в квітках	.30
Дівчинка везе дитину на луці	.30
Діти на бальконі з квітками та голубами	.30
Красавиця з наквідкою на плечах	.30
Індики, кури та маленькі качата коло хати	.30
Гарна жінка на фармі з чудовим красвидом	.30
Двоє дітей з квітками коло ріки	.30
Щастя	.30
Красавиця очікує в парку милого	.30
Троє дітей на прогульці	.30

На бажання висилаємо повний катальог ДАРОМ

Ukrainska Knyharnia
10346—101st Street, Edmonton, Alberta